

Maksukuritegu rahapesu eelkuriteona

KARMEN SIPELGAS

21.11.2019

Lõputöö

„Maksukuritegu rahapesu eelkuriteona: probleemid ja lahendused“

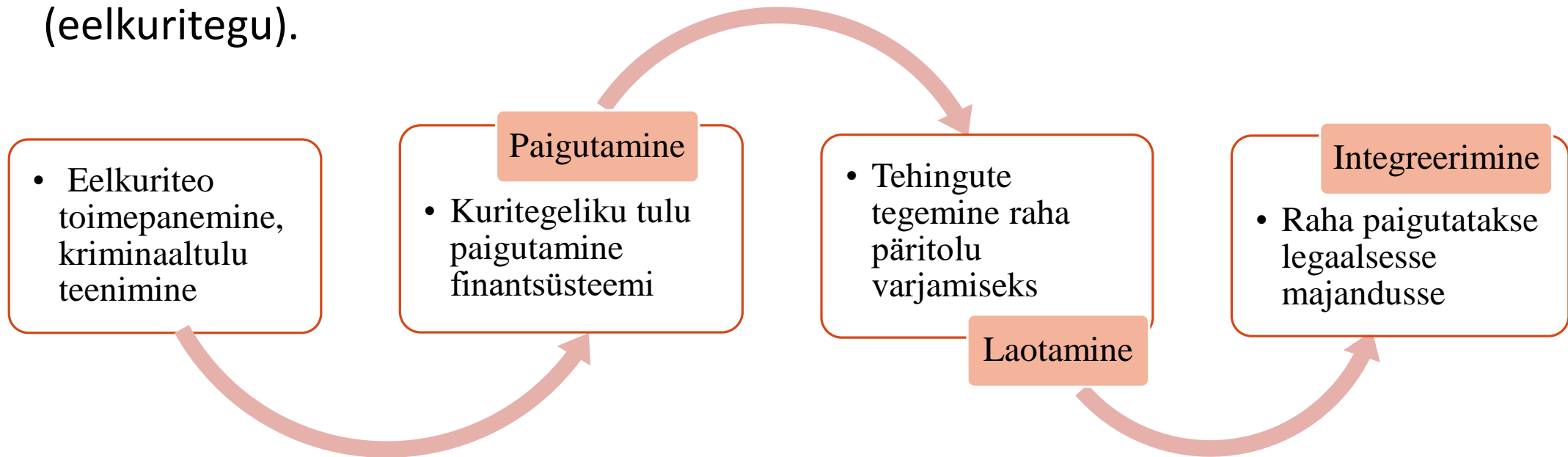
- Lõputöö valmis juunis 2019.
- Juhendaja Arnold Tenusaar ja kaasjuhendaja Kerly Randlane.
- Lõputöö on leitav Sisekaitseakadeemia Digiriiulist.

Lõputöö

- Lõputöö **eesmärgiks** oli välja selgitada probleemid, mis esinevad uurimisasutustel menetluspraktikas kui rahapesu eelkuriteoks on olnud maksukuritegu ning pakkuda välja võimalikud lahendused.
- Lõputöös analüüsiti kohtulahendeid, Euroopa Liidu direktiive, õigusakte ja erialast kirjandust.
- Ekspertintervjuud viidi läbi Maksu- ja Tolliameti, Riigiprokuratuuri, Ringkonnaprokuratuuri ja rahapesu andmebüroo esindajatega.

Rahapesu

- Rahapesu on protsess, millega kuritegelikul teel saadud tulu integreeritakse finantssüsteemi ja seeläbi majandusse, varjates raha tegelikku päritolu.
- Rahapesu on kuritegu, millele eelneb materiaalselt tulu toov kuritegu (eelkuritegu).



Kohtuotsuseni jõudnud rahapesu eelkuriteod perioodil 2013 – 2018

Kuriteo liik	Kohtuotsuseni jõudnud eelkuritegude arv						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	KOKKU
Narkootilise aine käitlemine	2						2
Omastamine		4					4
Kelmus	1	3			1	2	7
Soodustuskelmus					1		1
Investeerimiskelmus				1			1
Kindlustuskelmus				1			1
Arvutikelmus	8	13	14	4	5	4	48
Kuritegelik ühendus					2		2
Altkäemaksu võtmine					1		1
Maksualane süütegu			1		1		2
Kõik isikud mõisteti õigeks	3	2			1		6
Kohtulahendist ei selgu	1	3	4	1		1	10

Maksualased süüteod

- KarS § 389¹ Maksukohustuse varjamine ja tagastusnõude alusetu suurendamine
- KarS § 391 Salakaubavedu
- KarS § 393 Ebaseaduslikud toimingud tollisoodustusega kaubaga ja aktsiisikaubaga

Probleemid I

- Erinev tõlgendus hetkest, millal lõppeb eelkuritegu ning mis hetkest on tehingud varaga vaadeldavad võimaliku rahapesuna.
- Rahapesu ei uurita pikema perioodi kohta kui maksukuriteo aluseks võetud periood.
- Puudub siseriiklik pangakontode keskreister.
- Vara kasutamise eesmärki on raske tuvastada.
- Kuriteod pannakse toime küberruumis.

Probleemid II

- Maksukuriteod ja rahapesu kuriteod on tihti piiriülesed kuriteod: Euroopa Liidus puudub ühine maksukuritegude määratlus ja on täheldatud pikka õigusabi taotluste vastamisaega ning eelkuritegude menetlusaega.
- Andmevahetus kolmandate riikidega on ajamahukas ning puudub ühtne praktika.
- Kuritegude uurimisel võib tõstatuda mõistliku menetlusaja küsimus.

Lahendused

- Rahapesualase teadlikkuse tõstmine.
- Pangakontode keskregistri loomine.
- Menetluspraktika jagamine uurimisasutuste vahel – töögrupid või kinnine foorum.
- Asutuste üleste uurimisgruppide loomine.
- Euroopa Liidus ja kolmandate riikidega andmevahetuse koordineerimine ja kiirendamine.
- Rahapesu menetlemise praktika suurendamine.

Aitäh kuulamast!

- Lõputöö on leitav Sisekaitseakadeemia Digiriivlist: „Maksukuritegu rahapesu eelkuriteona: probleemid ja lahendused“
- Kontakt: karmen.sipelgas@emta.ee